

Formål og uddrag af visse resultater fra NOVANA overvågningen på renseanlæg.

Den Nationale program for Overvågning af Vandmiljøet og Naturen (NOVANA) inddrog i 2011 lægemidler i programmet. Nærværende notat beskriver formålet med overvågningen, og angiver henvisning til de allerede afrapporterede resultater samt de lægemidler, der blev tilføjet overvågningen i 2017.

Formål med NOVANA punktkilder

De overordnede formål med overvågningen på renseanlæg er, at levere data, der beskriver status og udvikling for miljøfarlige forurenende stoffers forekomst i spildevand fra renseanlæg. Strategien i programmet er at tilvejebringe enhedstal for punktkildeudledninger, så der kan skabes et overordnet, landsdækkende billede af den generelle tilstand og udvikling i punktkildebelastningen. Enhedstallene er baseret på målinger foretaget på en repræsentativ delmængde af punktkilder for den enkelte punktkilde- og stoftype. Enhedstallene benyttes til at vurdere påvirkningen fra landets øvrige punktkilder af samme type i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at anvende punktkildernes egenkontrollodata.

Helt konkret for renseanlæggene betyder det, at et enhedstal for et renseanlæg er det bedste bud på en årlig middelværdi for et givet stof i henholdsvis indløb og udløb fra et renseanlæg. Der er etableret enhedstal for en række miljøfremmede stoffer – dog ikke lægemidler - på renseanlæg med udvidede renseprocesser¹. I 2014 da enhedstallene senest blev opdateret var datasættet for lægemidler ikke tilstrækkeligt stort til fastsættelse af enhedstal, idet lægemidler først blev inddraget i overvågningen i 2011. På sigt vil det blive fastsat enhedstal for lægemidler i indløb og udløb på renseanlæg med mekanisk og avancerede (MBNDK) renseprocesser.

¹ Opdatering af nøgletal for miljøfarlige forurenede stoffer i spildevand fra renseanlæg, Naturstyrelsen (2015). https://mst.dk/media/121330/samlet-pdf-noegletal-for-miljoefarlige-stoffer-i-spildevand-fra-rensaanlaeg_02102014.pdf

Forudsætning for inddragelse af lægemidler i overvågningen og uddrag af resultater

Forudsætningen for at der bliver inddraget nye miljøfremmede stoffer i overvågningsprogrammet er at der er blevet screenet for stofferne i vandmiljø og på renseanlæg og de miljøfremmede stoffer er blevet påvist. I 2008 blev der screenet for en række lægemidler² og på baggrund af denne screening blev ni lægemidler og tre østrogener inddraget i overvågningen.

Foreløbige resultater af disse lægemidler og østrogener kan findes i Punktkilderrapporten 2015³ afsnit 3.5 og bilag 1.12-1.15.

I 2015 blev der screenet for flere lægemidler i vandmiljøet⁴ og på baggrund af resultaterne blev yderligere syv lægemidler inddraget i overvågningsprogrammet fra 2017. Disse lægemidler er angivet i bilag 6.8 i NOVANA programbeskrivelsen⁵.

² Lægemidler og triclosan i punktkilder og vandmiljøet, DMU nr. 638 (2008).
<https://www2.dmu.dk/pub/FR638.pdf>

³ Punktkilder 2015, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltninger (2017).
<https://mst.dk/media/114910/punktkilder-2015.pdf>

⁴ Screening for humane lægemidler i vandmiljøet, Naturstyrelsen (2015).
<https://naturstyrelsen.dk/media/133385/screening-for-humane-laegemidler-i-vandmiljoet.pdf>

⁵ NOVANA. Det nationale overvågningsprogram for vandmiljø og natur 2017-2021, MST (2017). <https://mst.dk/media/141463/novana-2017-21-programbeskrivelse.pdf#page=117>